

UNIwersYTET MEDYCZNY
IM. PIASTÓW ŚLĄSKICH WE WROCLAWIU

Wydział Lekarski
Katedra i Klinika Dermatologii, Wenerologii i Alergologii
Ul. Chałubińskiego 1, 50-368 Wrocław
Tel. +4871/327-09-41 Fax. +4871/327-09-42
e-mail: dermwen@umed.wroc.pl <http://www.derm.umed.wroc.pl>

Wrocław, 26-08-2021 r.

Ocena rozprawy doktorskiej lek. med. Julii Marii Nowowiejskiej pt. „Ocena ryzyka i identyfikacja czynników predykcyjnych zaburzeń snu oraz analiza aspektów psychospołecznych pacjentów chorych na łuszczycę” przygotowana na zlecenie Senatu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska lek. med. Julii Marii Nowowiejskiej liczy 76 stron. Składa się ona poza samą dysertacją również z ogłoszonych drukiem w 2021 dwóch publikacji w języku angielskim, dotyczących zaburzeń snu, jakości życia i psychospołecznych aspektów u chorych na łuszczycę. Obie te prace zostały zamieszczone w specjalistycznych czasopismach z wysokim IF. Autorka dołącza również swój dorobek naukowy w postaci spisu publikacji, doniesień zjazdowych i innych aktywności. Uważam, że taka prezentacja wskazuje na jej wieloletnie zainteresowanie dermatologią i zdobyte doświadczenie badawcze. Tekst rozprawy zawiera klasyczne części tego rodzaju opracowań tj. wstęp, cel pracy, materiał, metod, wyniki, analizę statystyczną, wyniki z ich analizą i

omówieniem, wnioski, piśmiennictwo, streszczenie w języku polskim i angielskim. Oprócz tego tekst dwóch publikacji będących podstawą rozprawy doktorskiej:

1.) The Assessment of Risk and Predictors of Sleep Disorders in Patients with Psoriasis-A Questionnaire-Based Cross-Sectional Analysis. Nowowiejska J, Baran A, Lewoc M, Grabowska P, Kaminski TW, Flisiak I. J Clin Med. 2021 Feb 9;10(4):664. doi: 10.3390/jcm10040664.

2.) Mutual Relationship Between Sleep Disorders, Quality of Life and Psychosocial Aspects in Patients With Psoriasis. Nowowiejska J, Baran A, Flisiak I. Front Psychiatry. 2021 Jul 6;12:674460. doi: 10.3389/fpsy.2021.674460. eCollection 2021

Samą rozprawę otwiera właśnie wykaz bibliograficzny obu wydrukowanych prac zawierających założenia badań, metodykę, wyniki i ich analizę, a w publikacji poglądowej przegląd aktualnego piśmiennictwa z dyskusją z prezentowanymi tam poglądami. Dysertację zamykają oświadczenia współautorów publikacji o ich własnym udziale w powstaniu prac.

We wstępie doktorantka podkreśla, że łuszczyca jest schorzeniem ogólnoustrojowym charakteryzującym się współchorobowością, co skraca średnią długość życia o 5 lat w stosunku do osób zdrowych. Poza powiązaniem łuszczycy z zaburzeniami kardiometabolicznymi wykazano jej związek z chorobami stawów, jelit, nerek czy zapadalnością na nowotwory. Postuluje się także większą częstość chorób neurodegeneracyjnych, zaburzeń depresyjnych i lękowych. W pracy poglądowej „Mutual Relationship Between Sleep Disorders, Quality of Life and Psychosocial Aspects in Patients With Psoriasis” Autorka omawia powiązania łuszczycy z zaburzeniami snu. Istotnym problemem jest również wpływ choroby na jakość życia oraz różne aspekty psychospołeczne pacjentów cierpiących na łuszczycę. We

wstępie Autorka porusza zagadnienie obturacyjnego bezdechu sennego (OSAS), który może prowadzić do poważnych powikłań sercowo-naczyniowych, udar mózgu, a nawet zgonu. Dane z piśmiennictwa postulują, że łuszczyca może zwiększać ryzyko zachorowania na OSAS. Są one jednak bardzo nieprecyzyjne. Również nieprawidłowości związane z procesem snu mogą przyczyniać się do obniżenia jakości życia oraz gorszych efektów leczniczych. Proces prawidłowego snu może być zaburzony patologią nazywaną zespołem niespokojnych nóg. Ponieważ istnieją zaburzenia metaboliczne występujące w tym zespole i łuszczycy możliwe są powiązania tych schorzeń. Na ten temat istnieje jednak niewiele badań. Kończąc tą wstępną część rozprawy Doktorantka stwierdza, że mimo podejmowania przez badaczy tematu zaburzeń snu w łuszczycy, zakres wiedzy na ten temat jest nadal dość wąski, a uzyskane wyniki często sprzeczne i niejednoznaczne. Wybór tematu badawczego należy uznać za jak najbardziej trafny i nowatorski. Autorka w sposób jasny sformułowała cel pracy. Głównym zadaniem była ocena częstości występowania ryzyka zaburzeń snu u 60 pacjentów z zaostrzeniem łuszczycy plackowatej oraz analiza aspektów psychospołecznych i ich wzajemnych powiązań. Metodyka badań jest bardzo rozbudowana. Poza ogólnie przyjętymi wskaźnikami jak skala jakości snu Pittsburgh, ryzyka OSAS, skala nasilenia RLS czy powszechnie używany wskaźnik DLQI i inne, Doktorantka wprowadziła również autorską skalę oceny stresu. Analiza statystyczna wyników jest bardzo szczegółowa, powiązana z danymi demograficznymi, klinicznymi i laboratoryjnymi oraz uzyskanymi w grupie kontrolnej 40 ochotników, bez chorób skóry, dobranych pod względem płci i wieku. Wyniki badań przedstawiono opisowo oraz w tabelach i rycinach. Tabele i ryciny wchodzi w skład publikacji „The Assessment of Risk and Predictors of Sleep Disorders in Patients with Psoriasis-A Questionnaire-Based Cross-Sectional

Analysis". Dyskusja zawarta jest głównie w wymienionej powyżej opublikowanej pracy. Jest ona prowadzona ostrożnie, a Doktorantka odrzuca uproszczone wyjaśnienia niektórych wyników, zwracając uwagę na konieczność prowadzenia dalszych badań. Ten sposób prowadzenia dyskusji świadczy o dużej dojrzałości naukowej Autorki. Wnioski końcowe zostały przedstawione w rozdziale 5.6. Autorka sformułowała ich 10. Wszystkie mają oparcie w wykonanych badaniach. Za najważniejsze z nich uważam:

- 1.) Wykazanie, że chorzy na łuszczycę mają znamienne gorszą jakość snu i deficyt energii do wykonywania codziennych czynności, częściej też przyjmują leki nasenne.
- 2.) Ryzyko zachorowania na OSAS rośnie u nich wraz z czasem trwania choroby, wiekiem i wartością BMI.
- 3.) U chorych nasilenie objawów RLS jest znamienne większe.
- 4.) Osoby z łuszczycą podejmują aktywność fizyczną w niewystarczającym stopniu co zwiększa u nich ryzyko powikłań kardiometabolicznych i OSAS.
- 5.) Między zaburzeniami snu i sfery psychospołecznej, a nasileniem zmian łuszczycowych zachodzi mechanizm błędnego koła: zaburzenia snu obniżają jakość życia i nasilają stres, co z kolei dodatkowo potęguje zaburzenia snu.

Całość pracy udowadnia, że Doktorantka posiada odpowiednie umiejętności potrzebne do rozwiązywania problemów naukowych. Na uwagę zasługuje wybór tematu badawczego, gdyż uzyskane wyniki uzupełniają dotychczasową wiedzę o łuszczycy i mogą znaleźć zastosowanie w jej kompleksowym leczeniu. Na podkreślenie zasługuje też dogłębna analiza wyników, logiczne wnioskowanie i

perspektywiczne widzenie osiągniętych rezultatów. Załączone oświadczenia współautorów 2 publikacji wskazują głównie na patronacki udział w ich powstaniu.

Na tej podstawie stwierdzam, że rozprawa doktorska lek. med. Julii Marii Nowowiejskiej pt. „Ocena ryzyka i identyfikacja czynników predykcyjnych zaburzeń snu oraz analiza aspektów psychospołecznych pacjentów chorych na łuszczycę” spełnia warunki określone w artykule art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j.Dz.U. z 2021 r, poz.478). Mam więc zaszczyt przedłożyć Senatowi Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku pozytywną ocenę rozprawy wraz z wnioskiem o dopuszczenie lek. med. Julii Marii Nowowiejskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego. Ze względu na wysoką wartość poznawczą oraz nowatorski i inspirujący charakter przeprowadzonych badań wnioskuję o wyróżnienie pracy.

dr hab. Aleksandra Batycka-Baran

A. Bat. - Baran
dr hab.n.med. Aleksandra Batycka-Baran
specjalista dermatologii i venerologii
50-368 Wrocław, ul. Niemcewicza 6/20
Tel. 662-679-320 2296303